

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 2803/20

לפני: כבוד השופט י' עמית
כבוד השופט ג' קרא
כבוד השופט ע' גרוסקופף

העותרת: הפורום המשפטי למען ישראל

נגד

המשיב: היועץ המשפטי לממשלה

עתירה למתן צו על תנאי ובקשה למתן צו ביניים

בשם העותרת: עו"ד יוסף פוקס
בשם המשיב: עו"ד נחי בן אור; עו"ד יונתן ברמן

פסק-דין

השופט ג' קרא:

1. ביום 4.5.2020, הגישה העותרת עתירה זו במסגרתה ביקשה לבטל את החלטת המשיב, היועץ המשפטי לממשלה (להלן: היועמ"ש) מיום 3.5.2020, "למנות את עצמו למ"מ פרקליט המדינה בפועל במקומו של עוה"ד דן אלדד... עד לאיוש המשרה". לטענת העותרת, ההחלטה התקבלה בחוסר סמכות ושלא על דעתו של שר המשפטים וכן המשיב מצוי בניגוד עניינים חריף לאחר שהתנגד להמשך כהונתו של מר דן אלדד, ממלא מקום פרקליט המדינה שכיהן בתפקיד בכהונה זמנית. נטען, כי ניגוד העניינים נוצר בעקבות בדיקה שאלדד החל בה באשר לעילת סגירת תיק החקירה של המשיב ו"פרשת הרפז". ביום 13.5.2020, הגישה העותרת בקשה לתיקון העתירה בדרך של הוספת סעד, להורות למשיב לנמק מדוע לא יחויב להשעות עצמו גם מתפקידו כיועמ"ש, עד להשלמת הדו"ח השנתי של מבקר המדינה בעניין הפרקליטות בשל ניגוד העניינים החריף שבו המשיב מצוי לטענתה גם בתפקידו כיועמ"ש. זאת, בעקבות כתבה ששודרה בערוץ 13 ביום 8.5.2020.

2. המשיב טוען בתגובתו המקדמית מיום 21.5.2020, כי דין העתירה, כמו גם הבקשה להוספת סעד, להידחות על הסף. המשיב הדגיש כי במענה המשיב לנציב שירות המדינה מיום 3.5.2020, שנכתב בהמשך למכתבו הקודם להנהלת פרקליטות המדינה מיום 3.5.2020, הובהר, בין היתר, כי:

"במכתבי שנשלח היום בבוקר להנהלת פרקליטות המדינה הבהרתי כי לאור העובדה שהחל מיום 2.5.2020, משרת ממלא מקום פרקליט המדינה אינה מאוישת עוד, הרי שאני אשא באחריות הניהולית והמקצועית הכוללת לעבודת הפרקליטות, כאשר הניהול וההנחיה המקצועיים והארגוניים הדרושים בהתנהלותה היומיומית של פרקליטות המדינה, יבוצעו בפועל על-ידי המשנים לפרקליט המדינה, כל אחד בתחומי אחריותו. [...]

פתרון ביניים זה נובע מכך שסמכויותיו של פרקליט המדינה, להוציא מספר מצומצם, נשאבות מסמכויותיו של היועץ המשפטי לממשלה אשר אצל אותן אליו, ולכן בהעדרו של פרקליט מדינה קבוע או ממלא מקום לפרקליט המדינה – חוזרות סמכויות אלו באופן אוטומטי לידי היועץ המשפטי לממשלה. אין מדובר בשום פנים ואופן במינוי לתפקיד ממלא מקום פרקליט המדינה ע"י היועץ המשפטי לממשלה, והצגת הדברים בצורה כזו היא שגויה".

המשיב ציין כי שר המשפטים הנכנס, מר אבי ניסנקורן, יידע את נציב שירות המדינה, במכתב מיום 19.5.2020, כי עם כניסתו לתפקיד, החליט שר המשפטים שלא למנות בשלב זה ממלא מקום למשרת פרקליט המדינה. המשיב איזכר את בג"ץ 43/16 תנועת אומ"ץ נ' ממשלת ישראל (1.3.2016), ואשר במסגרתו נדונו טענות לעניין השלכותיה של "פרשת הרפז" על מינוי המשיב לתפקיד היועמ"ש ושבמסגרתו נדחו העתירות שתקפו את המינוי של המשיב.

דיון והכרעה

3. דין העתירה להידחות על הסף. העותרת לא פנתה בפנייה מוקדמת למשיב בעניין עובר להגשת העתירה, ודי בכך כדי להביא לדחייתה על הסף. פנייה לרשות מינהלית צריך שתיעשה תוך מיצוי סביר של דרכי הפעולה ובמישרין מול הרשות תחילה (דפנה ברק-ארז משפט מינהלי – משפט מינהלי דיוני כרך ד 346-347 (2017); בג"ץ 6159/18 אבירם נ' שר התחבורה (26.8.2018)). "בהעדר פנייה למשיבים, לא ניתנה להם ההזדמנות להשיב לטענות העותר בדבר החלטתם בטרם הגשת העתירה... העותר חרג מאחד הכללים

הבסיסיים שהותוו בהלכה הפסוקה בנוגע לביקורת שיפוטית – מיצוי הליכים בפני הרשות המוסמכת עובר לפנייה לבית המשפט הגבוה לצדק" (בג"ץ 7851/11 פוקס נ' הרשות לשירותים ציבוריים – חשמל (28.10.2011)).

4. לגופו של עניין, משפקעה כהונת ממלא מקום פרקליט המדינה ביום 2.5.2020, הודיע המשיב כי עד למינוי פרקליט מדינה, יש לנקוט בפתרון ביניים כמפורט בתשובת המשיב שצוטטה לעיל ומקובלת עלינו. יתר על כן, שר המשפטים הנכנס החליט שלא למנות בשלב זה ממלא מקום למשרת פרקליט המדינה. בנסיבות אלו, לא מצאנו עילה להתערבותו של בית משפט זה.

לא מצאנו להיעתר לבקשה להוספת סעד, משעניינו של הסעד הנוסף (השעיית המשיב מתפקידו כיועמ"ש) אינו קשור או רלוונטי לעתירה זו (ביטול החלטת המשיב למנות עצמו לממלא מקום פרקליט המדינה בפועל).

5. אשר על כן, העתירה נדחית על הסף. העותרת תישא בהוצאות המשיב בסך 2,500 ש"ח.

ניתן היום, ט' בסיון התש"פ (1.6.2020).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט